

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה
והתעמקות בענייני
פרשת שופטים
תש"פ

www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

הערה: מאמר זה הינו שכתוב מילה במילה של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

ערב טוב חיים טובים!

אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך' - נקודות למחשבה והתעמקות בפרשת השבוע - פרשת שופטים תש"פ.

ונפתח בפסוקים הראשונים:

"שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפָּט צֶדֶק: לֹא תִטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִפְיֹר פְּנִים וְלֹא תִקַּח שׁוֹחַד כִּי הַשׁוֹחַד יַעֲזֹר עֵינֶיךָ חֲכָמִים וְיִסְלְףוּ דְבָרֵי צְדִיקִים: צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וְיִרְשַׁת אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לָךְ:"

ככה פותחת הפרשה. אם כן, עניין של שופטים ושוטרים.

ואנחנו נסכם קצת את הנושאים האחרים שיש בפרשה, יש לנו בפרשה, עניין של יפתח בדורו כשמואל בדורו, נביא אמת לעומת נביאי שקר, מתנות כהונה, כהן משוח מלחמה, זה שמצווים על הגבורה במלחמה, ועניין לעשות ככל אשר יורוך, וביערת הרע מישראל, עניין עדים זוממים, ערי מקלט ורוצח בשגגה, דיני מצור - לא להשחית כל עץ פרי מאכל, ועניין של עֲגָלָה עָרוּפָה - כשנמצא חלל בשדה. זה בערך הנושאים, כל נושא עולם בפני עצמו.

אנחנו נתמקד בכמה עניינים:

כאן בפרשה, משה רבינו מביא את הכללים של ניהול המדינה, ניהול הממלכה, בזמן שעם ישראל יכנס לארץ לכבוש את הארץ - איך חיי הציבור יתנהלו. מי קובע בענייני הכלל ובענייני הפרט. באופן כללי, יש מלך, כן - "שום תשים עליך מלך", יש סנהדרין, זה עניין של השופטים - שנעזרים על ידי השוטרים. כמו שיש היום משטרה - אז גם שמה יש שוטרים שצריכים לעזור לשופטים לדאוג שהפסק יתבצע, הפסקים שהם מוציאים יתבצעו. יש את הכהן הגדול עם התפקידים הרמים שלו, ואם זוכים, אם זה שייך לזמן - אז יש גם נביא. בזמן שיש נביאי אמת יש גם נביאי שקר. להבדיל.

אז זה המסר העיקרי כאן בפרשה - איך החיים ייראו.

בנוהג שבעולם, כל אומה קובעת לה חוקים ומשפטים איך שהם מבינים בעצמם, מה נכון מבחינה אנושית איך לנהל את המדינה. ולכן אנחנו מצווים ללכת רק לבתי דין על פי התורה ולא ללכת לערכאות. שמי שהולך לערכאות הוא בעצם בוחר, נותן כח, לחוקים והמשפטים שהמציאו בני האדם, ופוגע - שולח יד בתורת משה. לכן צריך ללכת תמיד לבית דין, כמובן שבכל תקופה ותקופה יש עם זה כל מיני עניינים והלכות, כל אחד צריך לברר איך לפעול. אם בן אדם אין לו ברירה והוא צריך ללכת לערכאות, אז הוא צריך לקבל אישור מבית הדין.

בזמן הבית, יש סנהדרין גדולה של שבעים ואחד זקנים, שהם המיטב של החכמים, יש הרבה דרישות איך להתמנות לסנהדרין הגדולה, וגם סנהדרין קטנה של עשרים ושלוש, גם שמה יש דרישות, ואחר כך יש בתי דין של שלושה חכמים, שגם שם יש דרישות - הם צריכים להיות נקיים מכל רבב, להיות צדיקים, שונאי בצע, וכמובן חכמים בתורה - לדעת את התורה ולשפוט דין צדק. חכמים אמרו שאם יש צרות בדור צריכים לבדוק בדיינים - שכל הצרות באות בגלל דיינים שאינם הוגנים.

וחכמים אמרו שצריך להתרחק ממהתמנות, רק אם אין ברירה - ככה נהגו - רק אם לא היתה ברירה ואין מישהו אחר יותר טוב ממך - אז תתמנה. הדברים לא תמיד נשמרים בכל דור ודור באותה רמה של נקיות. לצערנו הרב. והשוחד זה עיקר הבעיה, כן, ולשאת פנים לעשיר, וכן הלאה, לאנשים החשובים, "לא תגורו מפני איש". צריכים להיות צדיקים - אם הדיינים צדיקים - אז השכינה שורה שם. אם הם בית דין לא ראוי, לא כשר, זאת ההתחלה של כל הצרות. זה בכל דור ודור, כמו שאמרנו היו זמנים כאלה וכאלה.

וגם המלך צריך שיהיה מלך מבית דוד, זה המצב המתוקן. כשבני החשמונאים לא החזירו את המלוכה לבית דוד - זה גרם חורבן, זה גרם אסון וגם הם נכחדו בסוף. אז כל אחד על פי השליחות שלו, על פי נשמתו, על פי עבודתו, על פי הגלגול שלו, הכל. יש אחד שהוא מתאים להיות כהן גדול, ויש אחד שהוא מתאים להיות ראש סנהדרין, ויש אחד שהוא מתאים להיות אחראי על השוטרים, וכן הלאה. לא כל אחד דומה לשני, כל תפקיד דורש התמחות שונה. אנחנו רואים את ההתמחות - אם העולם היה מתנהל על פי התורה ועל פי ה'רשויות' האלה, שקראנו להם: המלך, הסנהדרין, השופטים והשוטרים, כהן גדול והנביא, הכל אמור היה להראות יותר טוב.

כמובן שכל עוד שיש את היצר הרע הפרטי, ויש יצר הרע הכללי, אז יהיו מריבות ויהיו ויכוחים, ויכולים להיות שחיתויות והידרדרות - כמו שהיה באמת בבית ראשון וגם בבית שני ובכלל. אם זכו אז היה להם מלך כשר, ואם לא, אז המלך לא היה כשר והשחית את העם. אז כל עוד שהרע קיים, כן, שעוד לא נגמר התיקון, עוד לא גאולה שלימה, עוד לא בא המשיח, אז צריכים את השופטים ואת השוטרים, ויש שחיתויות ונפילות ועיוותים, גם בבית המקדש וגם בסנהדרין, לא פעם. לא הכל מתוקן.

זאת אומרת, זה שהולכים על פי חוקי התורה, זה עדיין לא אומר שהעולם כבר מתוקן. כי כל עוד שיש רע - העולם לא מתוקן. אמנם מבחינת ההשתדלות של עם ישראל, מהתעוררות מלמטה, אנחנו צריכים לשאוף ללכת לפי המתכונת הזו - שהכל יתנהל על פי התורה, אבל לא מובטח שום דבר - שהכל יהיה נחמד, ויהיה שלום, והכל יהיה מסודר, לא. כיוון שהאדם עדיין מעורבב טוב ורע, כולל כולם: המלך, הסנהדרין, השופטים, השוטרים, הכהן הגדול, הנביא - כולם יש להם נסיונות, ויש להם יצר הרע, אז זו השתדלות על פי התורה שאנחנו צריכים לקיים, אין שום ספק, התוצאות זה בהתאם לעבודת ה' של כל הגורמים האלה. אם הם צדיקים - אז זה משפיע על כל העם, וגם אז, עדיין, יש בחירה לכל אחד ואחת בעם, איך להתנהג.

נכון שיש את הציווי שחוזר פה בפרשה בכמה עניינים, "וביערת הרע מקרבך", "ובערת הרע מישראל", זה כשיד ישראל על העליונה והם יכולים לפסוק בדברים האלה, כן, דיני נפשות, אם לא - אין דיני נפשות, אז הכל רופס, אין אפשרות באמת לשלוט. אבל גם אז כשהיה בחינת סנהדרין ודנו דיני נפשות, עדיין היה רע בעולם. היו תקופות יותר טובות, פחות טובות, הכל בהתאם לבחירה של הפרט ושל הכלל, מלחמת היצר הפרטית והכללית.

כי יש אנשים שאומרים: אתה, מה אתה אומר לעשות הכל על פי התורה? תראה מה שהיה בתקופה הזו, ומה היה בתקופה ההיא. נכון, כיוון שיש יצר הרע, אז זה לא מבטיח שאין רע, רק זה מבטיח - טיפול נאות על פי התורה. השתדלות מבחינת התחוננים לעשות רצונו יתברך. מה משמייים יקבעו? האם זה מביא את הגאולה או לא מביא את הגאולה? זה בידי שמיים. לעתיד לבוא, כשה' ישחט ליצר הרע - אז כבר לא יהיו מריבות, ולא שחיתות, ולא שוחד, ולא שום דבר, כי לא יהיה רע בעולם. הרע יגמר. הרע יש לו קצבה - ששת אלפים שנה מקסימום. ועל פי הפנימיות, זה הרבה קודם יגמר, בעזרת ה', לא נצטרך לחכות עד סוף ששת אלפים שנה. וברגע שאין רע - אז אין גם בחירה. וכולנו עובדים את ה' יתברך 'שכם אחד' והכל טוב. בינתיים, המסגרת שדורשת התורה - זו המסגרת כמו שמובא כאן בפרשה, כל הדרישות וכל העניינים.

כל התמחות דורשת השקעה. "יגעת ומצאת תאמין". לא אותו דבר להיות פוסק הלכה, או להיות בסנהדרין, או בבית הדין, או אב בית דין, או להיות בחינת כהן גדול - בזמן שיש כהן גדול, או בחינת נביא. אלו, לימודים שונים קצת - גם הנביא לומד תורה ולומד פשט, אבל הוא עסוק בהתבודדות, הוא עסוק בתיקון המידות, הוא עסוק בייחודים, בכוונות קדושות, בטבילות במקוה, בהתבטלות בפני אבא שבשמיים, בעניין הזה - "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

אז אפשר להגיד שאחד המאפיינים הגדולים של הרביס, זאת ההליכה בדרכי הנביאים. כן, השאיפה לרוח הקודש. בזמן של הבעש"ט עוד לא היתה נבואה, אבל היה רוח הקודש. הנבואה נתחדש לקראת הגאולה השלימה. אז היו רביס עם רוח הקודש בדרגה מאוד גבוהה, והיו עם פחות דרגות ומדרגות, היו כאלו שהסתירו את המדרגות שלהם.

בדור הזה האחרון, התמעטו הלבבות והמדרגות, זה כל אחד מבין. אנחנו הדור האחרון שבאחרון. ודווקא בגלל שאנחנו בדור הזה, צריכים הרבה לעבוד על הביטול כלפי שמיים, בחינת א-ל-ן, להתבטל כלפי אבא שבשמיים, להידבק אליו מעל טעם ודעת, בכל הכוח, במחשבה דיבור ומעשה. לעשות את העבודה לשם שמיים, נקייה, לעשות לו נחת רוח, שיהיה מקום לשכינה לשרות, כן, הצדיקים - הם גורמים לשכינה שתשרה עליהם, וזאת עבודה מאוד גדולה, שונה לגמרי מלימוד הפשט הרגיל של הגמרא וההלכה.

וכל צדיק וצדיק שמתמסר לעבודה הקדושה הזו, בהתאם לעבודתו, שורש נשמתו ותפקידו - זוכה להארות משמיים בדרגות שונות, עד לגילוי פנים ממש של נשמות צדיקים, מלאכים, גילוי אליהו, רוח הקודש, ולעתיד לבוא בקרוב בעזרת ה' - נבואה. ולכן צריכים לדעת את זה, שיש הבדלים. ורבינו הבעש"ט הוא התחיל את המהלך הזה, ולכן היתה התנגדות אליו גם, כי זה לא המהלך הרגיל, זה לא ההזגשים הרגילים. הדבקות בה' יתברך, הדבקות העליונה, זה לא הדבר הרגיל.

הוא גם הנחיל את זה לתלמידי חכמים, שהיו חסידים שלו הראשונים, וגם הנחיל את זה לאנשים פשוטים. פתח פתח ל'עבודת הבן', שכל אחד יוכל להיות 'בן' של אבינו שבשמיים בפועל, בעבודה. ולא רק 'שר' או 'גאון בתורה', כמו שהיה נהוג שם, אז, שהיו גאונים, ורוב העם היו עמי ארצות, והיו רחוקים, והיו רצוצים ושבורים.

אז הדבר הזה מאוד חשוב, העניין של הנביא. הנביא מקשר עליונים ותחתונים - ותחתונים ועליונים. זה הדבר הכי חשוב, בעצם. כי אם העולם בהסתר פנים - נכון שיש לנו את התורה, שופטים ושוטרים, וזה הדבר הבסיסי הכי חשוב ללכת בו, אבל אין לנו את ה'פידבק' כמו שאומרים, את המשוב על מעשינו באופן גלוי וברור, כמו בזמן שיש לנו נביאים.

כי הנביא מקבל מהשמיים מה הוא צריך לעשות, איך הוא צריך להדריך את העם, להוכיח את העם, להוכיח את ההנהגה. זה מן 'מבקר' כזה שהוא בלתי תלוי, כמו שכתוב בפרשה - אסור לו לכבוש נבואתו. אם הוא כובש נבואתו - חייב מיתה בידי שמיים, אפילו אסור לו לעבור על נבואת עצמו, אם הוא עובר על נבואת עצמו - הוא חייב מיתה, אז הוא ממש כל החיים שלו, מתקדש ומתבטל ונדבק בה', כדי לזכות לקרבתו יתברך, וגם לעשות כלי להשראת שכינתו, בחינת "סולו לרוכב בערבות". מצד שני, הוא שליח של ה' לכל אשר ה' ישלח אותו הוא צריך ללכת ולבצע, גם אם זה עולה לו חלילה בחיים, והיו מקרים כאלה, או בייסורים, וגם היו הרבה מקרים כאלה.

אולי זו אחת הסיבות גם שפסקה הנבואה, שזה לא דבר קל, אבל זה הדבר בעיני, לפי עניות דעתי, זה הדבר הכי חשוב. כי ברגע שיש נביאי אמת, אז "ה' אמת", "תורתו אמת", יש קשר מייד. ה' יתברך שולח לנביא - הוא הולך ואומר, כולם יודעים, הוא נביא אמת, זה מה שה' אמר, זה מה שה' רוצה, זה מה שצריך לתקן. אבל כמו שאמרתי בהתחלה, כל עוד שיש יצר הרע, אז גם אם יש נביא אמת, כן שומעים לו, לא שומעים לו. ומצד שני יש נביאי שקר, כמו בזמן ירמיהו, כדי שהבחירה תישאר תמיד בחירה. מי שרוצה לשמוע לנביא השקר, אז הוא שומע והוא נענש, אבל הוא שומע לו. ומי ששומע לנביא אמת - עושה רצונו יתברך.

בסופו של דבר, המעלה הזו הסתלקה מישראל, ובעזרת ה' היא תחזור בקרוב, בכל עוצמתה, ולעתיד לבוא כולנו נהיה נביאים. וזו מטרת הבריאה - ש"התאוה לו יתברך להיות לו דירה בתחתונים" להשרות שכינתו פה בעולם הזה, ולהיטיב נבראיו - אין הטבה יותר גדולה מהנבואה. כשיש נביא שזוכה לנבואה, כל העולמות שמחים על הדבר הזה, זה פלא - פלאי פלאים, שאבא

שבשמיים יכול להתקשר עם בשר ודם, שיש איזה מישהו שיכול להיות כלי לדבר הזה, זה פלאי פלאות.

ולצערנו, לא השכלנו לשמוע בקולם, והבית נחרב, וגם בית שני נחרב, ומה שנשאר זה רק בעלי רוח הקודש, שגם זאת דרגה של התקשרות עצומה, ושל גילויים מהשמיים עצומים, אבל זו לא הנבואה. הנביא יונק מזעיר אנפין, והבעל רוח הקודש יונק מהנוק', זה יניקה ממקור יותר נמוך.

עניין של כהן משוח מלחמה. תפקיד מיוחד. כשיוצאים למלחמת הרשות - הכהן משוח מלחמה צריך לדבר עם העם, להקריא להם את הפסוקים, להזכיר להם מי הם ומה הם, ושהם באים להילחם מלחמות ה', ה' יתברך - הוא הנלחם להם. אמנם הם מצווים - אנחנו עם ישראל, מצווים על הגבורה - לא לפחד מהאויב, לא מהכוח שלו, ולא מהמספר - הכמות והאיכות של האויב, כי ה' יתברך הוא הנלחם לנו.

וזה שונה מכל האומות - שבאומות יש את העניין של "כוחי ועוצם ידי", והולכים למלחמה, השתדלויות בטבע, כן, תמיד צריך לעשות השתדלויות בטבע, גם ישראל עושה במלחמה "בתחבולות עשה לך מלחמה" בטבע, אבל בפנים בלב צריכים לדעת שלא "כוחי ועוצם ידי".

אז עם ישראל, עם ה', הוא מעל הטבע. הוא עם נצחי, ההיסטוריה מוכיחה את זה ברוך ה'. לא צריך הוכחות, אבל יש הוכחות. והתקומה שלנו כאן במדינה אחרי אלפיים שנות גלות מוכיחה את זה, קיבוץ הגלויות, עכשיו ברוך ה' תנועת התשובה מוכיחה את זה, שאנחנו חוזרים לאבינו שבשמיים סוף סוף אחרי החושך הנורא, כל הניצוצות וכל הנשמות העשוקות - נפתח להם פתח לחזור בתשובה שלימה, להידבק באבא שבשמיים, לקיים את תורתו מאהבה ומיראה - מיראה ומאהבה.

והיות שהעולם, עד סוף הגאולה, העולם מעורבב טוב ורע - אז יש מלחמות, כמו שיש את מלחמת היצר הפרטית - שבן אדם צריך להילחם עם יצרו, "איזהו גיבור הכובש את יצרו", יש את המלחמה של עם ישראל ביצר הכללי, שזה מתחלק למלחמה הרוחנית ולמלחמה המעשית, מלחמה ממש, בקרב, שכל מיני שונאים ואויבים באים ורוצים לפגוע בעם ישראל, "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו - והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

אז זה הלימוד שצריך ללמוד מהעניין הזה. לא לשכוח. גם עכשיו בחיים המודרניים, בצבא מודרני, צה"ל וכל זה - דבר גדול, אבל, אנחנו סומכים על בורא עולם. צה"ל בלי בורא עולם - לא שווה שום דבר. וצריך לעשות השתדלות בטבע, מובן שצריך את צה"ל ואת כל המקצוענות של זה, אבל אנחנו נלחמים את המלחמות, מלחמות ה', וה' יתברך הוא המושיע אותנו, אם לא, אין שום סיכוי. זה הלקח שצריך ללמוד מהעבר, ממה שהיה כאן, בבית שני וגם בבית ראשון - שברגע ששכחו את ה' אלוקינו - נגמר הסיפור. אז אתם הולכים איתי ב"קרי" אני אלך איתכם ב"חמת קרי", כביכול, נמסרים ביד הטבע. עם ישראל לא נמסר ביד הטבע, אבל זה נראה ככה, הסתר פנים, הסתר כפול, כולל בענייני המלחמה, כולל בענייני פיקוח נפש.

ולכן, זה גם תיקון של חטא המרגלים שהם פחדו מהענקים, ומהערים הבצורות ומכל זה, לכן אנחנו מצווים לא לפחד, מצווים על הגבורה, לא לפחד, לא להתחשב בכוח של הצבא שעומד מולנו, רק לבטוח באבא שבשמיים.

וזה כבר גם עניין אישי של כל אחד, כמה הוא, באיזה דרגה הוא, אבל עמנו כעם, ככה צריך לפעול. זאת נקודה אחת מעניינת פה בפרשה, הכל מעניין, אבל כמובן אי אפשר לדבר על הכל.

והעניין של העגלה הערופה. עגלה ערופה - כאשר נמצא חלל באדמה, נמצא מישהו שנרצח, בשדה ולא יודעים מי רצח אותו, אז צריכים לבוא חמשה זקנים, ולמדוד מהמקום - איפה שנמצא החלל לעיר הכי קרובה, למדוד איזו אחת מהערים הכי קרובות, ואז צריכים לבוא זקני העיר ולערוף את העגלה הערופה, לערוף אותה, ב'קופיץ', כן, כמו שכתוב בהלכה, ולהגיד את מה שצריך להגיד, כל המעשה כפי שכתוב בהלכה. יש בזה הרבה הלכות. "ידינו לא שפכו את הדם הזה".

מה אנחנו רצינו להגיד בעניין הזה? בענין הערבות ההדדית, שעם ישראל "ערבים זה לזה" וגם כל קהילה עֲרְבָה זו לזו. ובעולמות העליונים כולנו קשורים לנשמת אדם הראשון, לאיברים השונים של אדם הראשון, למשל המרח"ו הקדוש זי"ע - אז שורשו היה באבר הכתף השמאלי של אדם הראשון, כן, בזמן התנאים הם היו בפיאות של אדם הראשון, אנחנו עכשיו כבר נמצאים בעקבים של 'אדם בליעלי למטה, עושים שמה את הברורים, אבל שורש נשמתנו - כל אחד יש לו שורש באיזושהו מקום באדם הראשון, באדם דקדושה.

ולכן כתוב בשער הגלגולים, שכל מי ששייך לאותו איבר של אדם הראשון, זה צוות אחד, אין מנוחה לשום ניצוץ שמה - עד שכל האיבר יהיה מתוקן. ולכן זה מזכיר כאן את העניין שהחלל הזה נמצא קרוב לעיר מסויימת העיר המסויימת נושאת באחריות. ולכן צריכים לבוא ראשי העיר, הזקנים, וכמו שאומרים בלשון בני אדם 'לנקות את העיר מהאשמה, מהדס הזה שמקטרג.

כמו שהיה, להבדיל, כן, שמה זה לא היה חלל שלא ידעו מי הרג אותו, אבל זכריה הנביא שנרצח בבית המקדש, אז הדם שלו ביעבע, ביעבע, רתח. ונבזר אדן ראה את זה, ושחט שם הרבה הרבה מאוד יהודים כדי להשתיק את הדם. כן, אז הדמים זועקים מהאדמה, כמו שהיה בעניין של קין והבל, "דמי אחיך".

אומר הרשב"י הקדוש זי"ע, שכל בן אדם שמגיע זמנו בחוץ לארץ, בא המלאך ההוא הממונה, והוא לוקח את הנשמה, ה"מלאך ההוא" אנחנו קוראים לו - לא רוצים להגיד את שמו, הוא לוקח את הנשמה, הוא הורג את האדם, ובארץ ישראל מלאך קדוש ממונה על זה, והוא לוקח את הנשמה.

בכל אופן, אם נמצא חלל מת שנרצח, שהוא לא רצח את עצמו - אלא שרצחו אותו, הוא לא מת מהתקף לב, רואים שפגעו בו, הרגו אותו, רצחו אותו. אז, בעצם לקחו מהמלאך את הפרנסה שלו - התפקיד שלו, אז המלאך מקטרג, שהוא היה צריך להרוג ולא ניתנה לו אפשרות להרוג. ולכן מביאים את העגלה ועורפים את ראשה, לתת אותה למלאך שהפסיד את הפרנסה שלו, כדי שיקבל איזה 'פיצוי' לפרנסה שלו, וישתוק ויפסיק לקטרג.

והעניין של הערבות ההדדית של אותה העיר, כן, "מגלגלים זכות על ידי זכאי וחוב על ידי חייב", אם נמצא החלל הזה קרוב לעיר מסויימת אז העיר הזו כנראה, יש לה אשמה בדבר, בהשגחה משמיים מראים את זה.

יש את הסיפור על רבי יהושע בן לוי שהיה רגיל אליהו הנביא לבוא אליו, ואיזה זמן הוא לא בא. ורבי יהושע בן לוי לא ידע מה לעשות עד שנודע לו, בסופם של כל התשובה והתענית ומה שעשה, שבגלל שאריה אחד טרף מישוהו כמה וכמה פרסאות, יחסית בקרבת מקום לרבי יהושע בן לוי, לא ממש קרוב, אבל כביכול נקרא לזה - באזור השייך לו, שהוא צריך להגן על האזור הזה. אז אליהו אמר לו: הזכות שלך לא הספיקה להגן, למנוע את הארי הזה לטרוף את היהודי הזה, ולכן לא באתי. זה פחות או יותר הפשט.

ואם מתעמקים בזה, אז רגע - עד עכשיו רבי יהושע בן לוי הגן על האזור, אז למה עכשיו הוא לא מגן על האזור? מה קרה? אז מה אפשר לנתח? או שחם ושלוש, חס וחלילה, רבי יהושע בן לוי ירד במשהו מחסידותו, לפעמים בן אדם לא מרגיש טוב - אז הוא לומד פחות, הוא מאוד מוטרד - אז הוא מכוון פחות. בני אדם. בן אדם, גם קדוש עליון, הכי קדוש - הוא בן אדם. יכולה להיות לו איזו סיבה שלכן הוא עסק פחות בעבודת ה', ופחות התלהבות או משהו והזכות שלו פחתה.

או, שזה היותר מצוי, או שהאזור הידרדר. כן, לעולם אדם צריך לראות את עצמו שהוא מכריע את הכף בין זכות לחובה, על כל העולם. קל וחומר על האזור שלו, ועל האנשים של העיר שלו, כל אחד צריך לראות שאם הוא יעשה את המצווה הוא יכריע לכף זכות את כל העיר, ואם הוא יעשה חלילה עבירה הוא יכול להכריע את כל העיר לכף חוב.

כן, כמו שאמרו על קמצא ובר קמצא שבגללם נחרב בית המקדש. אז זאת הטיפה האחרונה בכוס לפני שהמים נשפכים, 'הקש ששבר את גב הגמל', כמו שאומרים. אבל אם יש הידרדרות בעיר ויש את הצדיק בעיר, והוא לא מצליח לעצור את ההידרדרות - או שהוא לא השתדל, או שהוא השתדל ולא שמעו לו. אם הוא השתדל ולא שמעו לו - הוא פטור, הוא עשה את שלו. אבל אם הוא לא השתדל, ולא שמעו לו, והיה ביכולתו להשפיע - אז הוא נתפס בעוונם, רחמנא ליצלן.

אז הרף יורד, הרף - אנחנו צריכים היום מאוד מאוד להיזהר שהרף רק יעלה ולא ירד. אם פתאום מתחילה חלילה מלחמה, או מבצע, או מתחילים פיגועים ה' ישמור, או כל מיני דברים מהשונאים למיניהם, זה לא סתם. זה בגלל שהרף ירד, משהו עשינו, משהו עשינו שה' יתברך שולח לנו את הייסורים האלו דרך אומות העולם.

ולכן כל הזמן, כל היום כל הלילה, תמיד צריך לחזור בתשובה שלימה. אין דבר יותר טוב מלחזור בתשובה שלימה, השמחה הכי גדולה של האדם זה לחזור בתשובה שלימה, שמחה הכי גדולה בשמיים - זה שכן אדם חוזר בתשובה שלימה, וגם אם הוא לא עשה ולא פשע - אז שיעשה תשובה בשביל הדור שלו, בשביל האזור שלו, בשביל העיר שלו, דבר חשוב מאוד - זיכוי הרבים. ולהיות "מגיני ארץ".

אז לכן יש את המצווה הזו של העגלה הערופה, שבמבט ראשון זה נראה משהו לא הגיוני, כאילו בהגיון האנושי - מה היא חטאה העגלה הזו? כמובן שזה הכל בהשגחה, משמיים, למה דווקא העגלה הזו ולא עגלה אחרת, הכל בהשגחה, בהשגחתו יתברך. כל הניצוצות, הכל מסודר לפי בדיוק מה שצריך להיות, ואין שום דבר סתם, ואין שום דבר באמת שנראה אכזרי. נראה לאדם אכזרי, כי האדם לא יודע את הסוד. ברגע שיודעים את הסוד רואים שהכל לטובה, מה שאבא עושה - עושה לטובה.

אז קצת רצינו להסביר את הפנימיות של הענין של העגלה ערופה.

ועוד נקודה שרציתי לעלות מה שאומר רש"י "יפתח בדורו - כשמואל בדורו", שצריך לכבד את בית הדין בכל דור ודור, ואנחנו מוסיפים - את המנהיגים בכל דור ודור. "הווי מתפלל בשלומה של מלכות - שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו" ואמרו - אפילו מלכות של עכו"ם, של עובדי כוכבים ומזלות. כי צריך שיהיה סדר בעולם, ולהיות מנהיגים זה לא דבר קל בכלל, זו עבודת. במיוחד מי שמנהיג בעם ישראל - הוא עבד לעם ה', כך הוא צריך להיות. כן, יש את העניין "שום תשים עליך מלך" בפרשה, והתכונות שצריך שיהיו למלך - צריך שיהיה רחמן, ומתחשב בעמו. מצד שני, הוא צריך להיות גם תקיף, מתי שצריך. הרבה מאוד תכונות צריך המלך, הרבה מאוד תכונות צריכים הדיינים - בית הדין.

אבל מה שפה בא להגיד העניין הזה ש"יפתח בדורו - כשמואל בדורו" זה עניין של ירידת הדורות. ששמואל בדורו היה ענק, אז אם יבוא איזה דור ויגיד אין אצלי בדור מישהו כשמואל, אני לא אשמע לו. לא, לא, לא אדוני. לא. אנחנו יודעים שיפתח הוא לא היה גדול כמו שמואל הנביא, וגם בדורו, הוא היה מה שהיה, אבל היה צריך לשמוע בקולו - כי הוא נבחר על ידי ה' יתברך להושיע את ישראל. אז מה נגיד אנחנו בדור הזה?

ישתבח שמו לעד שיש לנו מדינה, שיש לנו הנהגה, שאנחנו לא בין האומות, שאנחנו פה בארץ ישראל, פלא פלאים. להיות שמחים בזה, ולכבד - כמובן ביקורת, על פי ההלכה אפשר לעשות ביקורת, יש הלכות איך לעשות ביקורת על המנהיגים, אם צריכים, מי צריך לעשות ואיך צריך לעשות. אבל זה כלל מאוד חשוב, מאוד חשוב. "יפתח בדורו כשמואל בדורו".

ה' יעזור ויאיר את עינינו בתורתו.
לחיים לחיים לחיים לחיים!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.